

**Finansijski izvještaji za
godinu koja se završava
31. decembra 2023.
godine i Izvještaj
nezavisnog revizora**

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha	5
Bilans stanja	6
Izveštaj o promjenama u kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 - 47

Odgovornost Rukovodstva i Uprave Društva za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Rukovodstvo (Izvršni odbor) Društva dužno je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju objektivan i istinit prikaz finansijskog položaja Društva, te rezultate njegovog poslovanja i gotovinskog toka u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremu finansijskih izvještaja. Rukovodstvo i Upravni odbor imaju opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su im u razumnoj mjeri dostupni kako bi im omogućili očuvanje imovine Društva, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Rukovodstvo je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja.

Rukovodstvo je dužno podnijeti na usvajanje Upravnom odboru godišnji izvještaj Društva zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Upravni odbor usvaja iste.

Finansijski izvještaji za godinu koja se završavenu 31. decembra 2023. godine na stranama 5. do 47. su odobreni od strane rukovodstva 16. aprila 2024. godine, potvrđujući ovo, potpisuje:

Direktor Društva

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294
F +387 51 211 501
E office@grantthornton.ba
www.grantthornton.ba

Upravnom odboru i akcionarima Mikrofin osiguranja a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Mikrofin osiguranja a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine, i bilans uspjeha, , izvještaj o promjenama na kapitalu, bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum i napomena uz finansijske izvještaje, koje uključuju i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji, istinito i objektivno prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2023. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije: Rezervisanja za štete (napomena br. 23)	Revizijski pristup
<p>Rezerve za štete u ukupnom iznosu od 2.187.967 KM na dan 31. decembra 2023. godine (napomena br. 23) se sastoje iz: rezervi za štete u sudskim sporovima, rezervi za troškove obrade šteta, rezervi za prijavljene nelikvidirane štete i rezervi za štete koje su nastale i nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR). Rezervisanja za nastale neprijavljene štete se baziraju na obračunima koje se rade za svaku vrstu osiguranja posebno.</p> <p>Rezervisanja za nastale štete je odabrano kao ključno pitanje iz razloga što postoji rizik da Društvo nije adekvatno izvršilo obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete zbog kompleksnosti aktuarskih metoda koje se koriste prilikom obračuna IBNR.</p> <p>U skladu sa odredbama Pravilnika o tehničkim rezervama Agencije za osiguranje Republike Srpske Društvo za obračun IBNR koristi dvije aktuarske metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodu ulančanih ljestvica (CHL) za osiguranje nezgode i kasko osiguranje • Bornhuetter-Fergusonova (BF) za osiguranje autoodgovornosti. <p>Rukovodstvo provjerava štete i premije, ulazne pretpostavke za modele i odgovorni su za imenovanje ovlaštenog nezavisnog aktuara koji ima zadatak pregledati procijenjena rezervisanja kako bi se osiguralo da su adekvatna.</p>	<p>Naše revizorske procedure uključivale su sljedeće, uključujući i korištenje aktuarskih stručnjaka</p> <ul style="list-style-type: none"> - testiranje operativne efikasnosti identifikovanih internih kontrola i druge revizijske postupke koje uključuju sljedeće: - procjenu ključnih internih kontrola nad procesom obrade prijavljenih šteta; - detaljno testiranje dokumentacije o štetnim događajima na osnovu kojih je Društvo izvršilo rezervisanja za nastale prijavljene štete; - procjena adekvatnosti dizajna i provjera implementacije identifikovanih internih kontrola relevantnih za izračun rezervisanja za nastale, a ne prijavljene štete; - na bazi uzorka ponovni izračun rezervi za nastale, a neprijavljene štete; - procjenu da li su evidentirane tehničke rezerve u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu ovu oblast i finansijsko izvještavanje društava za osiguranje; - Uporedili smo aktuarske metode i pretpostavke koje koristi Uprava s podacima unutar tržišta osiguranja i sa priznatim aktuarskim procedurama. <p>Naše procedure uključuju pregled pretpostavki koje je koristio ovlašćeni aktuar Društva provjeru ulaznih podataka za obračun IBNR, razumijevanje donesenih zaključaka, te ocjenu konzistentnosti korištene metodologije.</p> <ul style="list-style-type: none"> -pregled izvršenih objelodanjivanja u napomenama uz finansijske izvještaje kako bismo ocijenili da li je izvršena prezentacija adekvatna u skladu sa zahtjevima primjenjivog okvira finansijskog izvještavanja i dovoljna korisnicima.

Ostale informacije

Uprava Društva je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnji izvještaj o poslovanju Društva za periodu od 01.01.-31.12.2023. godine, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo gore navedene ostale informacije i, u provođenju toga, da razmotrimo jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, na osnovu posla koji smo obavili na ostalim informacijama, zaključimo da postoji značajan pogrešan prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da objavimo tu činjenicu. U ovom pogledu nemamo nikakve značajne činjenice koje smatramo prigodnim za objavu.

Dalje, Društvo je u skladu sa zahtjevima Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulator) sastavilo izvještaje za potrebe Regulatora na dan 31. decembra 2023. godine koji će biti predmet posebnog pregleda revizora i na osnovu kojeg će se izdati izvještaj.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Društva utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanje po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja.

Lica ovlašćena za upravljanje odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo Rukovodstvo;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Ustanove da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

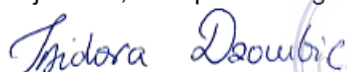
Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost, i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Nevena Milinković, ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 16. april 2024. godine

Isidora Džombić

Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković

Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka

BILANS USPJEHA

Za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Napomene	Za godinu koja se završava 31. decembra	
		2023. godina	2022. godina
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
Prihodi od premije osiguranja i drugi poslovni prihodi	5	20.096.579	17.254.611
Funkcionalni doprinosi	6	(353.480)	(329.253)
Naknade šteta iz osiguranja i rashodi reosiguranja	7	(8.892.506)	(7.935.865)
Troškovi sprovođenja osiguranja	8	(10.827.413)	(8.788.108)
Poslovni dobitak		23.180	201.385
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI			
Finansijski prihodi	9	345.001	236.291
Finansijski rashodi	9	(25.255)	(29.118)
		319.746	207.173
OSTALI PRIHODI I RASHODI			
Ostali prihodi	10	52.353	279.186
Ostali rashodi	10	(60.850)	(20.344)
		(8.497)	258.842
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
Porez na dobitak	25	334.429	667.400
		(309.635)	(260.649)
NETO DOBITAK PERIODA		24.794	406.751
OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU			
Nerealizovani dobitci/(gubici) po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(21.404)	(43.311)
UKUPAN NETO REZULTAT PERIODA		3.390	363.440
Zarada po akciji:			
Zarada po akciji	26	0,35	6,27

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su odobreni od strane Upravnog odbora Društva, 16. aprila 2024. godine

Potpisano u ime Društva:

Danijel Dragutinović
Direktor

Sanja Brkić
Izvršni direktor

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2023. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Napomene	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nekretnine i oprema	11	1.576.763	1.347.908
Investicione nekretnine	11	2.968.723	2.349.669
Poslovni prostor sa pavom korištenja	11	424.749	509.742
Dugoročni finansijski plasmani	12	10.478.107	10.865.926
		15.448.342	15.073.245
Tekuća imovina			
Zalihe materijala		252	3.165
Potraživanja po osnovu premije	13	933.318	642.782
Ostala potraživanja	14	153.044	17.552
Kratkoročni finansijski plasmani	15	6.412.130	3.682.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	16	2.175.498	3.328.230
Aktivna vremenska razgraničenja	17	372.538	342.008
		10.046.780	8.015.737
POSLOVNA AKTIVA		25.495.122	23.088.982
UKUPNA AKTIVA		25.495.122	23.088.982
PASIVA			
Kapital			
Akcijski kapital	18	7.000.000	7.000.000
Nerealizovani dobici/(gubici) po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		355.652	377.056
Zakonske rezerve		417.711	397.374
Neraspoređeni dobitak		2.149.848	2.445.391
		9.923.211	10.219.821
Dugoročna rezervisanja	19	17.814	18.773
Dugoročne obaveze	20	475.250	557.918
Obaveze			
Kratkoročne obaveze	21	562.498	282.933
Prenosne premije	22	12.225.645	9.531.454
Rezervisanje za štete	23	2.187.967	2.288.118
Rezervisanja za preventivu	24	73.206	121.361
Ostali PVR		29.531	68.604
		15.078.847	12.292.470
POSLOVNA PASIVA		25.495.122	23.088.982
UKUPNA PASIVA		25.495.122	23.088.982

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Akcijski kapital	Revalorizacijske rezerve od ulaganja	Zakonske Rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno
Stanje na dan 01. januara 2021. godine	6.000.000	420.367	379.803	3.056.211	9.856.381
Dobitak/(gubitak) za godinu perioda	-	-	-	406.751	406.751
Ostali ukupni rezultat za godinu	-	(43.311)	-	-	(43.311)
<i>Ukupan rezultat perioda</i>	-	(43.311)	-	406.751	363.440
Izdvajanje iz dobiti	1.000.000	-	17.571	(1.017.571)	-
Isplata dividende	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	7.000.000	377.056	397.374	2.445.391	10.219.821
Dobitak/(gubitak) za godinu perioda	-	-	-	24.794	24.794
Ostali ukupni rezultat za godinu	-	(21.404)	-	-	(21.404)
<i>Ukupan rezultat perioda</i>	-	(21.404)	-	24.794	3.390
Izdvajanje iz dobiti (napomena 18)	-	-	20.337	(20.337)	-
Isplata dividende	-	-	-	(300.000)	(300.000)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	7.000.000	355.652	417.711	2.149.848	9.923.211

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE

Za godinu koja je završila 31. decembra 2023. godine
(U Konvertibilnim markama)

	Godina koja se završila 31. decembra 2023.	Godina koja se završila 31. decembra 2022.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od premije osiguranja i reosiguranja i primljeni avansi	21.187.685	16.477.987
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	545.062	377.131
Prilivi od učešća u naknadi štete	291.039	903.688
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i dati avansi	(7.849.490)	(7.073.381)
Odlivi po osnovu premija reosiguranja	(990.974)	(660.883)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1.938.179)	(1.713.373)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	(8.403.103)	(6.875.898)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(274.963)	(223.163)
Odliv po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	(258)	(1.674)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.566.819	1.210.434
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Prilivi od kamata	127.384	115.637
Odlivi/(prilivi) po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	(2.730.130)	(2.582.000)
Prilivi/(odlivi) po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana	3.573.156	670.109
Odlivi/(prilivi) od nabavke/(prodaje) akcija	(2.962.149)	-
Odlivi/(prilivi) po osnovu nabavke/(prodaje) investicionih nekretnina, opreme, nematerijalnih ulaganja	(1.427.812)	474.849
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(3.419.551)	(1.321.405)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	(300.000)	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	(300.000)	-
Neto priliv/(odliv) gotovine	(1.152.732)	(110.971)
Gotovina na početku obračunskog perioda	3.328.230	3.439.201
Gotovina na kraju obračunskog perioda	2.175.498	3.328.230

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Društvo za osiguranje "Mikrofin osiguranje" a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") osnovano je kao akcionarsko društvo za obavljanje poslova osiguranja na osnovu Upisa u sudski registar o osnivanju kod Osnovnog suda u Banjoj Luci Rješenjem broj 071-0-Reg-07-002909 od 27. decembra 2007. godine.

Naziv i sjedište Društva je: Osiguravajuće društvo "Mikrofin osiguranje" a.d. Banja Luka sa sjedištem u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 61.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci broj 071-0-Reg-07-002909 od 27. decembra 2007. godine u registar Osnovnog suda upisano je usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS“, broj 17/05), te u skladu sa rješenjima Agencije za osiguranje RS broj: 05-493-5/07 od 30. decembra 2007. godine, 05-531-1/09 od 06.04.2009. godine i 05-501-1/22 od 17. juna 2022. godine, Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja.

Na dan 31. decembra 2023 godine, Društvo je obavljalo poslove osiguranja preko sjedišta u Banjoj Luci i poslovnih jedinica u Federaciji BiH i Brčko Distriktu. Društvo je na dan 31. decembra 2023. godine imalo 99 zaposlena (31. decembra 2022. godine: 88 zaposlenih).

Na dan 31. decembra 2023. godine organe Društva čine:

Upravni odbor:

Ime i prezime	Funkcija
Sandra Lonco	Predsjednik
Aleksandar Kremenović	Član
Mladen Bosnić	Član

Odbor za reviziju:

Ime i prezime	Funkcija
Relja Grozdić	Predsjednik
Jelena Čekić	Član
Božana Vukša	Član

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju finansijske izvještaje Društva i sastavljeni su u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 94/15 i 78/20) i propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su pripremljeni po načelu nabavne vrijednosti, izuzev ako nije drugačije objelodanjeno u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Društvo je u propisanom roku, na način definisan Pravilnikom o Kontnom okviru sadržini računa u Kontnom okviru za društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 108/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 63/16) kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 63/16) sastavilo obrasce finansijskih izvještaja.

Društvo je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacije

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.5. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dopune klasifikacije obaveza (1. januar 2023. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Objelodanjivanje računovodstvenih politika – Dopune (1. januar 2023. godine);
- MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Dopuna definicije računovodstvenih procjena (1. januar 2023. godine);
- MRS 12 „Porez na dobit“ – Odloženi porez povezani sa sredstvima i obavezama nastalim iz pojedinačnih transakcija (1. januar 2023. godine);
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Dopune (1. januar 2023. godine).

Primjena gore navedenih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije imala uticaja na finansijske izvještaje Društva.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi od premija ostalih osiguranja

Prihodi od premije osiguranja predstavljaju fakturisane iznose premije u tekućem obračunskom periodu, uvećane za prenosne premije na početku godine i umanjene za prenosne premije obračunate na kraju obračunskog perioda. Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturiranih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Prenosna premija se ne obračunava u slučajevima kada se fakturisanje premije vrši na mjesečnoj osnovi.

Osnovica za obračun bruto prenosne premije neposrednih neživotnih osiguranja je obračunata bruto premija u tekućem obračunskom periodu, za polise osiguranja za koje se obračunava prenosna premija bez umanjenja za iznos premije prenesen na reosiguravača ili saosiguravača. Bruto prenosna premija se izračunava odvojeno:

- za osiguranja sa ravnomjernom raspodjelom rizika po metodi pojedinačnog obračuna za svaki ugovor o osiguranju, srazmjerno trajanju osiguranja po principu „pro rata temporis” na osnovu preostalog broja dana trajanja osiguranja nakon dana bilansiranja,
- za osiguranja sa neravnomjernom raspodjelom rizika kod kojih visina pokrivaća pada linearno u vremenu trajanja osiguranja, takođe pojedinačnim obračunom za svaki ugovor o osiguranju, po metodi propisanoj Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja prenosnih premija.

Društvo vrši obračun prenosne premije za dio portfolija koji se odnosi na osiguranje otplate kredita usljed rizika smrti, invaliditeta, gubitka posla i privremene nesposobnosti za rad, a koji se djelimično vodi u vrsti osiguranja od nezgode i djelimično u osiguranju od ostalih finansijskih gubitaka, po metodi koja podrazumijeva da visina pokrivaća opada linearno u vremenu trajanja osiguranja.

Provizije i drugi odgovarajući troškovi koji se mogu odnositi na prenosne premije se ne razgraničavaju, već idu na teret ukupnog prihoda perioda u kome nastanu.

3.2. Prihodi po osnovu kamata

Prihodi od kamata na finansijsku imovinu se priznaju kada je vjerovatan priliv budućih ekonomskih koristi Društvo i kada je iznos prihoda pouzdano mjerljiv.

Prihod od kamata je vremenski razgraničen i priznaje se metodom efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja tačno diskontuje (svodi) procijenjene buduće novčane tokove u toku očekivanog vijeka finansijske imovine na neto nadoknadivu vrijednost te imovine prilikom inicijalnog priznavanja.

3.3. Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija sredstava vrši na osnovu prosječne likvidirane štete u odnosnoj vrsti osiguranja.

Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete

Rezervisanje za nastale neprijavljene štete se vrši primjenom Metode ulančanih ljestvica (Chain ladder ili CL metoda) i dodatno Bornheutter-Ferguson (B-F) metode koja se koristi samo kod obračuna u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila. Predloženi dodatni obračun putem B-F metode u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila se koristi u cilju dobijanja adekvatnijeg rezultata, s obzirom da je u ovoj vrsti razvoj šteta najduži, a izloženost najveća. Navedene metode se primjenjuju na podacima o nastalim štetama koji se sastoje od iznosa riješenih šteta i iznosa rezervisanja za prijavljene štete.

Podaci o štetama se grupišu na osnovu datuma nastanka štete i datuma prijave štete po kalendarskim polugodištima. Podaci o štetama se grupišu u homogene grupe u skladu sa podjelom na vrste osiguranja. Za CL metodu, definisani su načini obračuna prosječnih faktora porasta uz ostavljanje diskrecionog prava aktuaru za izbor konačnih faktora. Za B-F metodu definisana je a-priori procijenjena kvota šteta u odnosu na zarađenu premiju od 30%. Iznosi šteta koji služe za obračun putem navedenih metoda se ograničavaju na 100.000 KM. U osiguranju odgovornosti za motorna vozila, iznos konačnih šteta se dobija kao ponderisani prosjek iznosa dobijenih CL i B-F metodom, sa ponderima od 30% i 70%. Dijelovi pojedinačnih šteta koji prelaze iznos od 100.000 KM se posebno procjenjuju u smislu daljeg razvoja, te se konačan iznos stavlja u odnos sa konačnim.

Od zbira procijenjenih iznosa ukupnih rezervi po godinama nastanka u posmatranom periodu oduzimaju se isplaćene štete iz posmatrane obračunske godine, kako bi se dobile obračunate rezerve za nastale neprijavljene štete u obračunskoj godini.

3.5. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja iskazani su u izvještaju o dobitku i ostalom ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) u stvarno nastalom iznosu.

3.6. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan izvještaja o finansijskom položaju, preračunate su u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija izvještaja o finansijskom položaju (Bilansu stanja) iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret izvještaja o dobitku i gubitku (Bilansu uspjeha) i ostalom ukupnom rezultatu, kao dobitci ili gubici po osnovu kursnih razlika.

3.7. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema su iskazani po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i ukupne akumulirane eventualne imparitetne gubitke.

Nabavke nekretnina i opreme u toku godine evidentiraju se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Dobitak koji nastane prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme iskazuje se neposredno kao vanredni prihod u okviru ostalih prihoda. Gubitak nastao prilikom rashodovanja i prodaje nekretnina i opreme iskazuje se neposredno kao vanredni rashod u okviru ostalih rashoda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine Društva čine građevinski objekti koje Društvo izdaje u zakup, i koji su vrednovani po nabavnoj vrijednosti, u skladu sa MRS 40 „Investicione nekretnine”.

Društvo naknadno vrednuje investicione nekretnine po metodi nabavne vrijednosti, umanjenoj za iznos ispravke vrijednosti po osnovu amortizacije i iznos ispravke vrijednosti od imparitetnih gubitaka.

3.9. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja Društva čine računarski programi i licence koje Društvo koristi, i koji su vrednovani po nabavnoj vrijednosti, u skladu sa MRS 38 „Nematerijalna ulaganja”.

Društvo naknadno vrednuje nematerijalna ulaganja po metodi nabavne vrijednosti, umanjenoj za iznos ispravke vrijednosti po osnovu amortizacije i iznos ispravke vrijednosti od imparitetnih gubitaka.

3.10. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja obračunavala se po stopama, koje su određene tako da se neotpisana vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku predviđenog korisnog vijeka trajanja. Amortizacija se obračunava na osnovicu koju čini neotpisana vrijednost na početku godine kao i na nekretnine, opremu i nematerijalna ulaganja stavljena u upotrebu tokom godine.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe koje je služio kao osnova za obračun amortizacije i primjenjene stope u poslovnoj 2023. godini su bile sljedeće (nije bilo promjene stopa amortizacije u odnosu na prethodnu godinu):

Glavne grupe nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja	Korisni vijek (godina)	Stopa (%)
Kompjuteri i kompjuterska oprema	5	20%
Građevinski objekti	50	2%
Incestione nekretnine	30-50	2%-3,33%
Ostala oprema	3-8	12,5%-33,3%
Kancelarijski namještaj	8	12-12,5%
Automobili	3-5	20%-33,3%
Software za računare	5	20%

3.11. Finansijska imovina

Sva finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje se priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja finansijskog sredstva definisana ugovorenim datumom isporuke finansijskog sredstva u rokovima utvrđenima prema konvencijama na predmetnom tržištu, i inicijalno je mjerena po fer vrijednosti, uključujući transakcione troškove. Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: finansijska imovina "raspoloživa za prodaju", "u posjedu do dospijeća", te "dati krediti i potraživanja". Klasifikacija zavisi od prirode i svrhe finansijske imovine, i određena je u trenutku inicijalnog priznavanja.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska imovina koja se drži do dospijeća

Mjenice i obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospjeća. Knjiže se i po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju sastoji se od investicije u instrumente kapitala preduzeća i ostalih pravnih lica čije se akcije kotiraju na aktivnom tržištu i vode se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost se mjere po trošku.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na kapital, odnosno na revalorizacije rezerve od investicija, sa izuzetkom umanjenja za imparitetne gubitke, kamate obračunate koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika, koji se direktno priznaju u dobitak ili gubitak perioda. Kada se takva imovina prodaje, ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionim rezervama za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Fer vrijednost finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju izraženih u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na dan bilansa stanja. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjeni amortizovanog troška sredstva, priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja, krediti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja vrednuju se po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjeni za procijenjeno umanjenje vrijednosti, a u skladu sa Pravilnikom o načinu procijenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje (napomena 3.14). Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i visoko likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, procijenjena je za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmijenjeni.

Za akcije koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju, i potraživanja po finansijskom zajmu, objektivan dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik doći u stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Što se tiče hartija od vrijednosti – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijska imovina (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.12. Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze.

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate glavnice, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis odobren od strane povjerioca. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza.

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

3.13. Obezvrjeđenje vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti nekretnina, opreme, nematerijalnih ulaganja, i investicionih nekretnina prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko nematerijalno ulaganje, odnosno nekretninu i opremu, postoji obezvrjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstava se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Obezvrjeđenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obezvrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje obezvrjeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Na dan 31. decembra 2023. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indikacije da je vrijednost investicionih nekretnina, nematerijalnih ulaganja, nekretnina ili opreme obezvrjeđena.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Procjenjivanje pozicija aktive

Društvo vrši procjenjivanje pozicija aktive u skladu sa Pravilnikom o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 10/09 i broj 91/14, u daljem tekstu: Pravilnik).

Pozicije aktive klasifikuju se u kategorije, zavisno od stepena naplativosti, koji se određuje na osnovu broja dana koliko je prekoračen rok dospjeća, procjene finansijskog položaja dužnika i kvaliteta instrumenata obezbjeđenja naplate. Rezervisanja za potencijalne gubitke terete rezultat poslovanja Društva.

U skladu sa Pravilnikom, sva potraživanja Društva razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

1) prva kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija je finansijska sposobnost zadovoljavajuća po svim kriterijumima,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a izuzetno s docnjom do tri mjeseca;

2) druga kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, ali se ne očekuje njeno pogoršanje, osim potraživanja od nesolventnog i nelikvidnog dužnika,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do pet, a izuzetno s docnjom do šest mjeseci;

3) treća kategorija:

- a) potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća posebno ako se uzme u obzir kriterijum solventnosti ili likvidnosti,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do sedam, a izuzetno s docnjom do devet mjeseci;

4) četvrta kategorija:

- a) potraživanja od dužnika u stečaju ili od dužnika za koga se osnovano može očekivati da će nad njim biti otvoren stečaj,
- b) potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od preko devet mjeseci,
- v) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije neživotnog osiguranja ne plaća poslije isteka perioda osiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda osiguranja za tu godinu,
- g) potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije reosiguranja ne plaća poslije isteka perioda reosiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda reosiguranja za tu godinu,
- d) potraživanja od lica koje je povezano lice s društvom za osiguranje, a koja bi inače bila klasifikovana u drugu ili treću kategoriju.

Iznos rezervisanja za potencijalne gubitke dobija se primjenom sljedećih procenata na bruto iznos potraživanja od komitenata:

<u>Kategorija</u>	<u>% rezervisanja</u>
Prva kategorija	5% - 10%
Druga kategorija	25% - 50%
Treća kategorija	50% - 75%
Četvrta kategorija	100%

3.15. Izdvojena sredstva za preventive

Izdvojena sredstva za preventive formiraju se izdvajanjem iz bruto premije osiguranja autoodgovornosti. Izdvojena sredstva za preventivu se mogu koristiti za potrebe preventive u skladu sa internim aktom i propisima za preventivu kao i evropskim standardima donijetim od strane Evropskog komiteta osiguranja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.16. Porez na dobitak

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, odnosno umanjenja za ulaganja u mašine i opremu za obavljanje djelatnosti izvršene u toku godine, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost umanjenja poreske osnovice za iznose ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu za obavljanje vlastite proizvodne djelatnosti i za iznose plaćenog poreza na dohodak i doprinosa na lična primanja za više od 30 novozaposlenih radnika na kraju poslovne godine.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema izvještaju o finansijskom položaju – bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kog će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkom i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine. Članom 25 navedenog Zakona usluge osiguranja i reosiguranja su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrijednost.

3.17. Beneficije za zaposlene

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz neto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

b) Beneficije zaposlenima

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne plate Društva ili tri prosječne plate radnika, ako je to za njega povoljnije. Kao osnovica za obračun uzima se najveća mjesečna plata ostvarena u posljednjih 12 mjeseci prije ostvarivanja prava na penziju. Na osnovu MRS 19 "Naknade zaposlenima" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjeravanjem koje se vrši na dan izvještaja o finansijskom položaju.

3.18. Poslovni prostori uzeti u najam

Društvo se opredjelila da MSFI 16 "Najmovi" primjenjuje od datuma njegovog stupanja na snagu tj. od 01. januara 2019. godine primjenom kumulativnog "catch-up" pristupa.

Zajmoprimac na početku korištenja ugovora procjenjuje da li ugovor, ili dio ugovora, predstavlja najam. Ugovor ili dio ugovora predstavlja najam ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu.

Kontrola je prenijeta kada zajmoprimac ima pravo da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomske koristi korišćenjem tog sredstva.

Društvo kao primalac najma koristi izuzeća od najma u slučajevima kratkoročnog najma i najma za sredstva male vrijednosti.

U skladu sa MSFI 16 Društvo kao primalac najma priznaje sredstvo s pravom korišćenja i obavezu po osnovu zakupa na datum početka najma. Datum početka najma je datum na koji davalac najma daje osnovno sredstvo (tj. sredstvo koje je predmet najma) na raspolaganje primaocu najma.

Društvo kao primalac najma kao trošak perioda priznaje amortizaciju sredstava sa pravom korišćenja, kamatu na obaveze po osnovu zakupa i poreske obaveze.

Prilikom obračuna amortizacije sredstva sa pravom korišćenja Društvo koristi proporcionalni metod obračuna kroz period trajanja zakupa.

Kao kamatnu stopu na obaveze po osnovu zakupa Društvo primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja, koja je definisana kao kamatna stopa koju bi Društvo kao primalac zakupa morao platiti da u sličnom periodu i uz slične garancije pozajmi sredstva potrebna za nabavku sredstva slične vrijednosti kao sredstvo s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Društvo kao davalac lizinga

Prihod po osnovu operativnog lizinga (prihod od zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja lizinga. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja lizinga.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Procijenjeni korisni vijek nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se analizira godišnje ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Obezvrjeđenje vrijednosti sredstava

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja rukovodstvo Društva analizira vrijednosti sredstava prikazanih u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neko sredstvo postoji obezvrjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Društvo obračunava obezvrjeđenje sumnjivih potraživanja u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu procijenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje ("Službeni glasnik RS", broj 10/09 i 91/14) (napomena 3.14), kao i na osnovu procjene rukovodstva Društva zasnovane na istorijskom iskustvu. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja, izuzev rezervisanja već prikazanih u finansijskim izvještajima.

Procjena rezervi šteta za nastale neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete su procijenjena uz pomoć aktuarskih metoda. Izvori podataka korišćenih prilikom obračuna rezervisanja su interni, preuzeti iz detaljnih analiza koje se redovno provode od strane Društva. Težište pažnje je na tekućim trendovima, a kad u ranijim godinama nije bilo dovoljno informacija koje su potrebne za pouzdanu procjenu razvoja šteta, koriste se razumne pretpostavke.

Rezerve za nastale neprijavljene štete se baziraju na obračunima koje se rade za svaku vrstu osiguranja posebno. Za svaku vrstu osiguranja koriste se statistički podaci o štetama u više zadnjih godina. Za izračun rezervisanja se koristi metoda ulančanih ljestvica i dodatno Bornheutter-Ferguson (B-F) metode koja se koristi samo kod obračuna u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila. Rukovodstvo vjeruje da nisu potrebna dodatna rezervisanja, izuzev već prikazanih u finansijskim izvještajima.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti onih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i u slučajevima kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Pravična vrijednost za ove potrebe se definiše kao vrijednost po kojoj se sredstvo može realizovati, ili obaveza izmiriti, na dobrovoljnoj bazi između subjekata koji su upoznati sa stanjem tih sredstava, odnosno obaveza.

Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u uslovima kupoprodaje finansijskih instrumenata pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Shodno tome, u takvom okruženju nije moguće pouzdano utvrditi pravičnu vrijednost. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju pravičnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Beneficije zaposlenima

Društvo je angažovalo ovlašćenog aktuara da u ime Društva izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine na dan 31. decembra 2023. godine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine ovlašćeni aktuar je koristio sljedeće pretpostavke: diskontna stopa od 5,80% godišnje, projektovani rast zarada 1% godišnje, projektovana fluktuacija zaposlenih na osnovu podataka o istorijskom kretanju zaposlenih u prethodnom periodu, zvanično objavljene stope mortaliteta iz okruženja, kao i ostali uslovi neophodni za ostvarivanje prava na otpremninu.

5. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I DRUGI POSLOVNI PRIHODI

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završila	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Fakturisana premija osiguranja:		
- Neobavezna osiguranje	6.731.045	5.028.068
- Obavezna osiguranja	14.389.562	11.486.598
Fakturisana premija saosiguranja	410.533	149.166
Promjene prenosne premije (napomena 22)	(2.694.191)	(787.384)
Prihod od smanjenja rezervisanja za štete (napomena 23)	206.410	24.362
Prihod od ukidanje preventive (napomena 24)	121.103	-
Prihod od učešća u naknadi šteta iz reosiguranja i saosiguranja	291.039	900.305
Prihod od zakupa	211.085	180.292
Prihod od zelenih kartona	32.892	37.684
Prihod od regresa neživotnog osiguranja	319.918	171.854
Prihod od provizija iz reosiguranja	77.183	63.666
	20.096.579	17.254.611

6. FUNKCIONALNI DOPRINOSI

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završila	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Doprinos zaštitnom fondu	145.176	153.551
Doprinos Birou zelene karte BiH	33.728	29.069
Doprinos za preventivu (napomena 24)	73.206	61.575
Vatrogasni doprinos	101.370	85.058
	353.480	329.253

7. NAKNADE ŠTETA IZ OSIGURANJA I RASHODI REOSIGURANJA

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završila	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Likvidirane štete	7.849.490	7.073.381
Rashodi po osnovu reosiguranja	936.757	711.995
Povećanje rezervisanja za štete (napomena 23)	106.259	146.978
Udjeli u štetama iz reosiguranja	-	3.511
	8.892.506	7.935.865

8. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	2.089.367	1.707.821
Ostali lični rashodi i naknade	163.629	147.545
Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propaganda	5.194.999	4.373.196
Troškovi amortizacije	584.344	515.158
Neproizvodne usluge	222.597	220.213
Troškovi reprezentacija	162.101	169.061
Troškovi materijala, goriva i energije	512.787	393.672
Troškovi zakupnina	237.111	246.132
Troškovi provizija	1.498.086	876.542
Troškovi poreza i doprinosa	77.161	61.450
Ostali nematerijalni troškovi	27.758	20.304
Troškovi platnog prometa	25.702	26.090
Troškovi osiguranje	31.771	30.924
	10.827.413	8.788.108

Ostali lični rashodi i naknade za poslovnu 2023. godinu u iznosu od 163.629 Konvertibilnih maraka se najvećim dijelom odnose na troškove naknada po ugovorima o djelu, naknada članovima Upravnog i Nadzornog odbora, naknada ostalih ličnih primanja, kao i pripadajućih poreza i doprinosa po istim.

9. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata na depozite	138.403	127.565
Prihodi od kamata na obveznice	86.065	56.902
Prihodi od kamata po osnovu zajma i zateznih kamata	120.533	51.824
	345.001	236.291
Finansijski rashodi		
Rashodi kamata	(25.255)	(29.118)
	(25.255)	(29.118)
	319.746	207.173

10. OSTALI PRIHODI I RASHODI

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Ostali prihodi		
Dobici od prodaje nekretnina i opreme	15.039	261.278
Naplaćena otpisana potraživanja	-	14.275
Ostali prihodi	959	3.633
Prihodi od realizacije hartija od vrijednosti	36.355	-
	52.353	279.186
Ostali rashodi		
Gubici od prodaje opreme	(1.824)	(6.221)
Rashodi po osnovu otpisa potraživanja	(52.893)	(6.620)
Ostali rashodi	(6.133)	(7.503)
	(60.850)	(20.344)
	(8.497)	258.842

11. NEKRETNINE, OPREMA, INVESTICIONE NEKRETNINE I NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U Konvertibilnim markama 2023. i 2022. godina				
	Građevinski objekti	Oprema	Ukupno nekretnine i oprema	Poslovni prostor sa pravom korištenja	Nematerijalna ulaganja
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januar 2022. godine	126.113	1.913.414	2.039.527	878.053	137.955
Nabavke u toku godine		668.964	668.964	-	-
Prenos na investicione nekretnine					
Otpisi ili prodaja	-	(337.971)	(337.971)	-	-
Stanje, 31. januar 2022. godine	126.113	2.244.407	2.370.520	878.053	137.955
Stanje, 1. januar 2023. godine	126.113	2.244.407	2.370.520	878.053	137.955
Nabavke u toku godine	-	692.003	692.003	7.442	-
Prenos na investicione nekretnine					
Otpisi i prodaja	-	(228.415)	(228.415)	-	-
Stanje, 31. januar 2023. godine	126.113	2.707.995	2.834.108	885.495	137.955
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januar 2022. godine	16.285	943.403	959.688	277.057	137.955
Amortizacija za tekuću godinu	3.531	332.348	335.879	91.254	-
Prenos na investicione nekretnine					
Otpisi i prodaja	-	(272.955)	(272.955)	-	-
Stanje, 31. januar 2022. godine	19.816	1.002.796	1.022.612	368.311	137.955
Stanje, 1. januar 2023. godine	19.816	1.002.796	1.022.612	368.311	137.955
Amortizacija za tekuću godinu	3.531	395.189	398.720	92.435	-
Prenos na investicione nekretnine					
Otpisi i prodaja	-	(163.987)	(163.987)	-	-
Stanje, 31. januar 2023. godine	23.347	1.233.998	1.257.345	460.746	137.955
Sadašnja vrijednost					
- 31. decembar 2023 godine	102.766	1.473.997	1.576.763	424.749	-
- 31. decembar 2022 godine	106.297	1.241.611	1.347.908	509.742	-

11. NEKRETNINE, OPREMA, INVESTICIONE NEKRETNINE I NEMATERIJALNA ULAGANJA (nastavak)

Pregled investicionih nekretnina Društva na dan 31. decembra 2023. godine:

	U Konvertibilnim markama 2023. i 2022. godina	
	Investicione nekretnine u pripremi	Investicione nekretnine
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januar 2022. godine	1.500.000	2.141.139
Nabavke u toku godine	34.345	-
Prenos/aktiviranje	(1.100.000)	1.100.000
Otpisi, prodaja ili aktiviranje	(434.345)	(675.375)
Stanje, 31. januar 2022. godine	-	2.565.764
Stanje, 1. januar 2023. godine		2.565.764
Nabavke u toku godine	980.400	700.000
Prenos/aktiviranje	(980.400)	980.400
Otpisi, prodaja ili aktiviranje		(980.400)
Stanje, 31. januar 2023. godine	-	3.265.764
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januar 2022. godine	-	294.663
Amortizacija za tekuću godinu	-	88.025
Otpisi i prodaja	-	(166.593)
Stanje, 31. januar 2022. godine	-	216.095
Stanje, 1. januar 2023. godine	-	216.095
Amortizacija za tekuću godinu	-	93.189
Otpisi i prodaja	-	(12.243)
Stanje, 31. januar 2023. godine	-	297.041
Sadašnja vrijednost		
- 31. decembar 2023. godine	-	2.968.723
- 31. decembar 2022. godine	-	2.349.669

Povećanje investicionih nekretnina u iznosu od 1.680.400 KM, tokom 2023. godine, se odnosi na kupovinu dvije investicione nekretnine, odnosno poslovnog prostora i dva građevinska zemljišta, a smanjenje investicionih nekretnina u iznosu od 980.400 KM se odnosi na prodaju jedne investicione nekretnine u Banjoj Luci.

.Lokacija	Svrha u koju se koristi investiciona nekretnina	Zakupoprimalac	Nabavna vrijednost u BAM	Godina kupovine	Površina u m ²	Mjesečna zakupni- na u BAM
Doboj	Filijala MF Banke a.d. Doboj	MF Banka a.d. Banja Luka	222.728	2013.	143	1.716
Gradiška	Filijala MF Banke a.d. Gradiška	MF Banka a.d. Banja Luka	337.858	2014.	203	1.906
Trebinje1	Filijala MF Banke a.d. a.d. Trebinje	MF Banka a.d. Banja Luka	377.551	2020.	120	2.100
Trebinje2	Filijala MKD Mikrofin a.d. Trebinje	MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	482.526	2021.	167	2.914
Petrovo	Filijala MF Banke a.d. Petrovo	MF Banka a.d. Banja Luka	45.100	2021.	45	338
B.Luka	Casamassima d.o.o.	Banja Luka	1.100.000	2021.	142	4.583
B.Luka	Binis d.o.o.	Banja Luka	700.000	2023.	4.774	4.579

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo nema hipoteka, niti zaloga nad svojim nekretninama i opremom.

Mikrofin osiguranje a.d. Banja Luka

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja se završava 31. decembar 2023. godine

12. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Dugoročno oročeni depoziti:		
MF banka a.d. Banja Luka	1.400.000	2.000.000
Addiko Bank a.d. Banja Luka	1.700.000	2.100.000
Atos bank a.d. Banja Luka	600.000	600.000
NLB banka a.d. Banja Luka	-	500.000
UniCredit bank a.d. Banja Luka	900.000	600.000
Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka	-	1.700.000
	4.600.000	7.500.000
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju:		
Fratello Trade a.d. Banja Luka	6.599	3.827
Trezorski zapisi Republike Srpske	2.489.026	-
Obveznice Vlade Republike Srpske (godišnja kamatna stopa 1.5 i 2.5 %)	2.417.712	2.403.965
	4.913.337	2.407.792
Rezervni fond Biroa Zelene karte BiH	400.000	400.000
Fond za naknadu šteta	114.770	108.134
Dugoročni zajmovi	450.000	450.000
	964.770	958.134
	10.478.107	10.865.926

Dugoročno oročeni depoziti kod poslovnih banaka su oročena na period od 24, 36 i 37 mjeseci, sa kamatnom stopom od 1,20% do 2,90% godišnje.

13. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PREMIJE

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja za premiju osiguranja	1.119.465	772.640
Potraživanja za premiju saosiguranja	21.117	24.512
Minus: Ispravka vrijednosti potraživanja za premiju	(207.264)	(154.370)
	933.318	642.782

14. OSTALA POTRAŽIVANJA

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja za kamate	10.384	8.125
Potraživanja od provizija i učešća u naknadi šteta	109.894	-
Potraživanja od BZK	1.327	1.330
Ostala potraživanja	28.474	5.542
Potraživanja od zaposlenih	2.965	2.555
	153.044	17.552

15. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Tekuća dospjeća dugoročnih depozita:		
MF banka a.d. Banja Luka	2.000.000	900.000
Atos bank a.d. Banja Luka	600.000	600.000
Addiko Bank a.d. Banja Luka	400.000	-
UniCredit bank a.d. Banja Luka	600.000	300.000
Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka	1.700.000	-
NLB banka a.d.	500.000	-
Kratkoročni zajmovi	612.130	1.882.000
	6.412.130	3.682.000

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose se na tekuća dospjeća dugoročnih depozita koji su oročeni kod poslovnih banaka na period od 36 mjeseci, sa kamatnom stopom od 0,50% do 1,80 % godišnje.

16. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Žiro račun	2.169.204	3.324.576
Devizni račun	1.670	1.790
Blagajna	4.624	1.864
	2.175.498	3.328.230

17. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Razgraničeni unaprijed plaćeni ostali troškovi	56.238	8.605
Unaprijed obračunate kamate od obveznica i zajmova	137.575	169.525
Prenosna premija koja pada na teret reosiguravača	125.924	118.888
Odložena poreska sredstva	19.801	11.990
Razgraničeni troškovi šteta koje padaju na teret reosiguravača	33.000	33.000
	372.538	342.008

Razgraničeni troškovi šteta koje padaju na teret reosiguravača na dan 31. decembra 2023. godine odnose se na potraživanja od reosiguravača za štetni događaj po zelenoj karti vezanoj za polisu autoodgovornosti, nastao u Sloveniji u 2014. godini, a koji je prijavljen Društvu u 2015. godini. Navedeni iznos se nije mijenjao u odnosu na 2022. godinu

18. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Društva formiran je u skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, otkupom osnivačkih akcija od strane osnivača iz početnog fonda sigurnosti. Društvo je u toku 2008. godine izvršilo uplatu osnovnog kapitala i Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci 071-0-Reg-07-002909 od 27. decembra 2007. godine. Naknadna dokapitalizacija od 2.500.000 konvertibilnih maraka je izvršena u 2009. godini, te je osnovni kapital Društva upisan u sudskom registru iznosio 5.500.000 Konvertibilnih maraka. Ovim upisom u sudski registar Društvo je, za obavljanje poslova ostalih osiguranja, osnivački kapital uskladilo sa članom 49. Zakona o društvima za osiguranje (Službeni glasnik RS, broj 17/05).

U skladu sa Zakonom o izmjenam i dopunama zakona o društvima za osiguranja (Sl. Gl. RS 58/19, član 6.) Skupština akcionara je 16.06.2020. godine, donijela Odluku o povećanju akcionarskog kapitala iz neraspoređene dobiti, sa 5,5 miliona KM na 6 miliona KM. Društvo je evidentiralo povećanje akcionarskog kapitala na dan 08.07.2020. godine, odnosno datumom evidencije povećanja u Sudskom registru, što je u skladu sa članom 240. Zakona o privrednim društvima. Društvo je u toku 2022. godine, u skladu sa navedenim Zakonom i odlukom Skupštine akcionara od 01.06.2022. godine, izvršilo i novu dokapitalizaciju od 1 milion KM, te akcionarski kapital Društva za 2023. godinu iznosi 7 miliona KM.

Struktura akcionara na dan 31. decembra 2023. godine je bila sljedeća:

Akcionari	Broj akcija	U Konvertibilnim markama	U %
Kremenović Aleksandar	48.642	4.864.183	69,4886
Kuzmanović Mišo	14.680	1.468.017	20,9714
ABC Finance d.o.o. Banja Luka	2.309	230.817	3,2986
Antonijević Nebojša	1.442	144.200	2,0600
Ostali akcionari	2.927	292.783	4,1814
UKUPNO	70.000	7.000.000	100,0000

Struktura akcionara na dan 31. decembra 2022. godine je bila sljedeća:

Akcionari	Broj akcija	U Konvertibilnim markama	U %
Kremenović Aleksandar	48.642	4.864.183	69,4886
Kuzmanović Mišo	14.680	1.468.017	20,9714
ABC Finance d.o.o. Banja Luka	2.294	229.367	3,2771
Antonijević Nebojša	1.442	144.200	2,0600
Ostali akcionari	2.942	294.233	4,2029
UKUPNO	70.000	7.000.000	100,0000

Nominalna vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine iznosi 100 Konvertibilnih maraka. Prema podacima sa Banjalučke berze, tržišna vrijednost akcija Društva na dan 31. decembra 2023. godine bila je identična njenoj nominalnoj vrijednosti.

Zarada po akciji je prikazana u napomeni 26 uz finansijske izvještaje.

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 417.711 Konvertibilnih maraka nastale su izdvajanjem iz dobiti ranijih godina Društva na osnovu Zakona o privrednim društvima, koji definiše da se ove rezerve izdvajaju iz dobiti sve dok rezerva ne dostigne srazmjeru od 10% osnovnog kapitala.

Dana 18.05.2023. godine Skupština Društva je donijela Odluku o raspodjeli dobiti iz 2022. godine kojom se iznos od 20.337 Konvertibilnih maraka izdvaja u zakonske rezerve Društva.

18. GARANTNI FOND I BAZIČNI KAPITAL

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Akcijski kapital	7.000.000	7.000.000
Prenesena dobit	2.125.054	2.038.640
Zakonske rezerve	417.711	397.374
Nematerijalna ulaganja	-	-
Bazični kapital:	9.542.765	9.436.014
Nelikvidna sredstva	(400.000)	(400.000)
Raspoloživi kapital	9.142.765	9.036.014
Garantni fond	(7.000.000)	(7.000.000)
Više raspoloživog kapitala	2.142.765	2.036.014
Više bazičnog kapitala	2.542.765	2.436.014

Bazični kapital, obračunat u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranja (Službeni glasnik RS, broj 103/12 i broj 61/15), na dan 31. decembra 2023 godine u iznosu od 9.542.765 Konvertibilne marke predstavlja vrijednost akcijskog kapitala, uvećanu za prenesenu dobit i zakonske rezerve, i umanjenu za vrijednost nematerijalnih ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine. Raspoloživi kapital sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 9.142.765 Konvertibilnih maraka predstavlja bazični kapital umanjen za nelikvidna sredstva.

Na dan 31. decembra 2023. godine ostvareni bazični kapital je bio veći od minimalnog garantnog fonda definisanog članom 52. i 53. Zakona o društvima za osiguranje, koji za Društvo iznosi 7.000.000 Konvertibilnih maraka.

19. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja za beneficije za zaposlene sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 17.814 Konvertibilnih maraka (31. decembar 2022. godine: 18.773 Konvertibilne marke) se odnose na rezervisanja po osnovu obračuna sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih Društva na otpremnine u skladu sa MRS 19 "Beneficije za zaposlene". Osnovne pretpostavke korišćene prilikom obračuna navedenih rezervisanja objelodanjene su u napomeni 3.17. i 4.

Kretanja na obavezama za beneficije zaposlenih u poslovnoj 2023. i 2022. godini, su bila sljedeća:

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završava 31. decembar	
	2023	2022
Rezervisanja za beneficije zaposlenih:		
Stanje na početku godine	18.773	22.406
Smanjenje /Izdavanje rezervacija	(959)	(3.633)
Stanje na kraju godine	17.814	18.773

20. DUGOROČNE OBAVEZE

Dugoročne obaveze na dan 31. decembra 2023. godine iskazane u iznosu od 475.250 Konvertibilnih maraka (na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 557.918 Konvertibilnih maraka) obuhvataju dugoročne ugovore o zakupu u skladu sa MSFI 16. Obaveze po osnovu zakupa evidentirane su prema sadašnjoj vrijednosti preostalih plaćanja za zakup, diskontovanih po inkrementalnoj stopi zaduživanja zajmoprimca.

21. KRATKOROČNE OBAVEZE

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar	31. decembar
	2023.	2022.
Dobavljači u zemlji i u inostranstvu	44.452	8.568
Obaveze za premiju reosiguranja	94.834	109.305
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	14.878	12.980
Obaveze za porez na dobit	56.725	14.242
Obaveze za članarine	1.163	994
Obaveze za bruto zarade	170.042	3.680
Obaveze za ugovore o djelu	4.900	3.250
Ostale obaveze	175.504	129.914
	562.498	282.933

22. PRENOSNE PREMIJE

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembar	31. decembar
	2023.	2022.
Stanje na početku godine	9.531.454	8.744.070
Povećanje prenosne premije (napomena 5)	2.694.191	787.384
Stanje na kraju godine	12.225.645	9.531.454

23. REZERVISANJE ZA ŠTETE

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar	31. decembar
	2023.	2022.
Rezervisanje za prijavljene, neprijavljene štete i sudske štete	2.187.967	2.288.118
	2.187.967	2.288.118

Kretanje na rezervisanjima za štete u poslovnoj 2023. i 2022. godini može se prikazati, na sljedeći način:

	Rezervisanje	Rezervisanje	Rezervisanja	U Konvertibilnim markama	
	za nastale	za nastale	za štete u	Rezervisanja	Ukupno
	neprijavljene	za nastale	štete u	za direktne i	
	štete	prijavljene	sudskim	indirektne	
	štete	nelikvidirane	sporovima	troškove	
	štete	štete	štete	obrabe šteta	
Stanje, 1. januar 2022. godine	1.557.807	184.298	503.125	20.271	2.265.501
Povećanje rezervisanja u toku godine (napomena 7.)	96.145		50.833		146.978
Smanjenje rezervisanja u toku godine (napomena 5.)	-	(18.474)	-	(5.887)	(24.361)
Smanjenje rezervisanja na teret aktivnih vremenskih razgraničenja	-	-	(100.000)	-	(100.000)
Stanje, 31. decembar 2022 godine	1.653.952	165.824	453.958	14.384	2.288.118
Povećanje rezervisanja u toku godine (napomena 7.)	106.259				106.259
Smanjenje rezervisanja u toku godine (napomena 5.)	-	(13.459)	(191.552)	(1.399)	(206.410)
Smanjenje rezervisanja na teret aktivnih vremenskih razgraničenja	-				
Stanje, 31. decembar 2023. godine	1.760.211	152.365	262.406	12.985	2.187.967

24. REZERVISANJA ZA PREVENTIVU

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završava	
	2023.	2022.
Stanje na početku godine:	121.361	61.460
- Izdvajanje sredstava preventive (napomena 6)	73.206	61.575
- Ukidanje sredstava preventive	(121.103)	-
- Korišćenje sredstava preventive	(258)	(1.674)
Stanje na kraju godine	73.206	121.361

Korišćenje sredstava preventive od 258 Konvertibilnih maraka u toku poslovne 2023. godine se odnosi na isplatu osiguraniku: Univerzitet za poslovne studije, Banja u cilju preduzimanja preventivnih i mjera suzbijanja šteta osiguranika.

Ukidanje sredstava preventive od 121.103 Konvertibilnih maraka u skladu sa Pravilnikom o preventivi se odnosi na ukidanje izdvojenih sredstava preventive iz prethodnog perioda, koja su ostala neiskorištena u tekućoj godini.

25. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobit

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Tekući porez na dobitak	309.635	260.649
	309.635	260.649

25. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje poreza na dobitak i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

	U Konvertibilnim markama Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
<i>Dobitak, prije oporezivanja</i>	334.429	667.400
Porez na dobitak po stopi od 10%	33.443	66.740
<i>Poreski efekat rashoda/prihoda koji nisu priznati kod određivanja oporezive dobiti:</i>		
- prihodi od kamata od HOV	(7.027)	(5.025)
- ispravke vrijednosti potraživanja	5.289	662
- nepriznati dio troškova reprezentacije	13.310	13.591
- nepriznata sponzorstva i donacije	253.755	175.528
- ostalo	10.865	9.153
<i>Porez na dobitak</i>	309.635	260.649
<i>Efektivna poreska stopa</i>	93%	39%

26. ZARADA PO AKCIJI

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Neto dobitak obračunskog perioda	24.794	406.751
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	70.000	64.849
Ponderisana zarada po akciji	0,35	6,27

27. **ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA**

Povezana lica Društva u toku poslovne 2023. godine, kao i na dan 31. decembra 2023. godine, su bila:

1. MF Software d.o.o. Banja Luka
2. MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka
3. MF banka a.d. Banja Luka
4. MF grupa d.o.o. Banja Luka
5. Drvex d.o.o. Laktaši

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar	31. decembar
	2023.	2022.
BILANS STANJA		
AKTIVA		
Potraživanja po osnovu premije		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	(719)	-
MF banka a.d. Banja Luka	405	4.435
MF Software d.o.o. Banja Luka	-	522
Potraživanja po osnovu zakupa		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	3.410	-
Ostala potraživanja		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	143.477	127.038
Novčana sredstva i depoziti		
MF banka a.d. Banja Luka	5.011.288	4.952.262
Ukupno aktiva	5.157.861	5.084.257
PASIVA		
Rezervisanja za prenosne premije		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	97.062	133.879
MF banka a.d. Banja Luka	141.157	142.774
Obaveze prema dobavljačima		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	2.018	1.074
MF banka a.d. Banja Luka		40
MF grupa d.o.o. Banja Luka	1.755	
MF Software d.o.o. Banja Luka	-	-
Ukupno pasiva	241.992	277.767
Potraživanja, neto	4.915.869	4.806.490

	U Konvertibilnim markama	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
BILANS USPJEHA		
PRIHODI		
Fakturisana premija		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	135.345	180.521
MF Software d.o.o. Banja Luka	883	1.183
MF banka a.d. Banja Luka	367.917	367.411
MF grupa d.o.o. Banja Luka	2.493	123
Drvex d.o.o. Laktaši	6.611	-
Prihodi od kamata		
MF banka a.d. Banja Luka	43.914	40.342
Promjena prenosne premije		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	36.817	(7.809)
MF Software d.o.o. Banja Luka		
MF banka a.d. Banja Luka	1.617	(28.368)
Prihodi od zakupa		
MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka	34.973	34.973
MF banka a.d. Banja Luka	72.719	72.719
Ukupno prihodi	703.289	661.095

27.ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	U Konvertibilnim markama Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
BILANS USPJEHA (nastavak)		
RASHODI		
Troškovi održavanja hardvera i softvera		
MF Software d.o.o. Banja Luka	(353.125)	(179.822)
Troškovi provizija i naknada		
MF Banka a.d. Banja Luka	(22.093)	(19.304)
Troškovi kontakt centra		
MF grupa d.o.o. Banja Luka	(15.827)	
Troškovi zakupa		
Drvex d.o.o. Laktaši	(27.862)	
Ukupno rashodi	<u>(418.907)</u>	<u>(199.126)</u>
Prihodi, neto	<u>284.382</u>	<u>461.969</u>

Naknade članovima Rukovodstva i drugim osobama na ključnim rukovodećim položajima bile su:

	U Konvertibilnim markama Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Bruto plate	296.053	181.404
Ostale naknade	11.803	4.943
Naknade Upravnom odboru i OZR	40.979	40.979
	<u>348.835</u>	<u>227.326</u>

U toku 2011. godine Društvo, MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka i MF Banka a.d. Banja Luka, su potpisali okvirni Ugovor o poslovnoj tehničkoj saradnji, radi uspješnijeg nastupanja na tržištu, unapređenja prodaje usluga/ proizvoda i povećanja obima poslovanja, bolje organizacije plasmana svojih proizvoda, te rentabilnijeg i racionalnijeg poslovanja.

Saradnja Društva sa bivšim akcionarem MKD Mikrofin d.o.o. Banja Luka se, pored ostalog, ispoljava i kroz polise osiguranja koje su sastavni dio ugovora o kreditu MKD Mikrofin.

U 2023. godini MKD Mikrofin se pojavljivao i kao osiguranik Društva, tako da su zaposleni, vozila i objekti MKD Mikrofin bili osigurani kod Društva. Premija osiguranja koja je plaćena od strane MKD Mikrofin prema Društvu je bila određena u skladu sa važećim uslovima i tarifama prema kojim posluje Društvo prema trećim licima. Efekat ovih transakcija u prihodima od MKD Mikrofin je u 2023. godini iznosio oko 172 hiljade BAM.

Društvo je u svrhu adekvatnog pokrića tehničkih rezervi, kao i kod drugih banaka, vršilo oročenje svojih sredstava kod MF Banke, pre čemu je Društvu ostvarilo ukupan prihod od kamate u 2023. godini od oko 44 hiljada BAM po kamatnim stopama koje su u skladu sa važećim uslovima MF Banke i koji su primjenjivi i na treća lica.

Od 2022. godine kao povezano lice Društva javlja se i MF grupa d.o.o., Banja Luka, s obzirom da je postala većinski vlasnik MKD Mikrofin-a, a od 2023. godine kao povezano lice Društva javlja se i preduzeće Drvex d.o.o., Laktaši.

U okviru redovnih transakcija obavljaju se transakcije sa povezanim licima po standardnim i fer tržišnim uslovima za koje smatramo da su „van dohvata ruke“, i procijenjujemo da Društvo nema rizika od transfernih cijena.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa klijenata na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada plaćena po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta.

Osnovni vidovi osiguranja su: osiguranje od nezgode, osiguranje imovine, osiguranje od autoodgovornosti, potpuno osiguranje motornog vozila (kasko), osiguranje robe u tranzitu i putničko (zdravstveno) osiguranje.

Društvo prenosi dio rizika, koji se odnosi na osiguranje imovine, na reosiguravatelja. Za određene vrste osiguranja maksimalna izloženost riziku je ograničena kroz ugovore o osiguranju od nezgode, kao i od kumulativne štete, u zavisnosti od potrebe koja proizilazi iz ovog određenog rizika.

Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvarenje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih poverilaca, kao ni stabilnost poslovanja.

Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti. Praćenje ključnih pokazatelja koji su od značaja za upravljanje rizikom unaprijedito je kako u pogledu obuhvatnosti, tako i po pitanju pouzdanosti.

Redovni poslovni izvještaji za rukovodstvo Društva sadrže sljedeće informacije:

- ostvarene poslovne rezultate - u odnosu na planove, ciljeve i standarde,
- pokazatelje realizacije premije i šteta po linijama proizvoda,
- marginu solventnosti, garantnu rezervu, tehničke rezerve i
- strukturu i adekvatnost ulaganja tehničkih rezervi,
- analize adekvatnosti rezervisanih šteta i
- druge pokazatelje upravljanja rizicima utvrđene propisima.

Reosiguranje i saosiguranje

Prema Pravilniku o uslovima i načinu saosiguranja i reosiguranja, viškove rizika iznad sopstvenog samoprdržaja Društvo plasira u reosiguranje ili u saosiguranje. Samoprdržaj je dio rizika koji Društvo može pokriti sopstvenim sredstvima, ali tako da isplatom šteta ostane solventno.

Najveći iznos do koga Društvo može svojim sredstvima pokrivati obaveze iz ugovora o osiguranju utvrđuje se Odlukom o utvrđivanju maksimalnog samoprdržaja i raspodjeli rizika. Odluka o maksimalnom samoprdržaju se donosi svake godine od strane Upravnog odbora društva, a na prijedlog stručne službe pribave osiguranja za narednu godinu.

Faktori koji određuju samoprdržaj su finansijski kapacitet i tehnički kapacitet. Finansijski kapacitet Društva su rezerve kojima ono raspolaže. Tehnički kapacitet je određen veličinom i strukturom portfelja osiguranja Društva.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA (nastavak)

Reosiguranje i saosiguranje (nastavak)

Maksimalni samopridržaj za 2023. godinu:

	Vrsta osiguranja	Iznos maksimalnog samopridržaja u BAM
01	Osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode)	60.000
02	Zdravstveno osiguranje	100.000
03	Osiguranje putničkih vozila – kasko	200.000
07	Osiguranje robe u prevozu	400.000
08	Osiguranje od požara i drugih opasnosti	500.000
08	Osiguranje od zemljotresa	750.000
09.01	Osiguranje mašina od loma i drugih opasnosti	350.000
	Novac i druga sredstva plaćanja za vrijeme manipulacije na blagajnama, šalterima, na uplatno isplatnim mjestima i drugim smjestištima u objektu od rizika razbojništva na pojedinom šalteru	10.000
09.02.II/2		
	Novac i druga sredstva plaćanja za vrijeme manipulacije na blagajnama, šalterima, na uplatno isplatnim mjestima i drugim smjestištima u objektu od rizika razbojništva na svim šalterima jedne lokacije	100.000
09.02.II/2		
09.02.II	Ostali stavovi tarifne grupe 2	100.000
09.02	Ostale tarifne grupe osiguranja od opasnosti provalne krađe i razbojništva	100.000
09	Ostala nepomenuta osiguranja iz vrste 09 – Ostala sig. imovine	100.000
10	Osiguranje odgovornosti vlasnika, korisnika, motornih vozila za štetu pričinjenu trećim licima	200.000
10.03	Osiguranje prevoznika za robu prilikom transporta na kopnu	400.000
11	Osiguranje od građanske odgovornosti za vazduhoplove	220.000
12	Osiguranje odgovornosti za plovila	210.000
13	Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	500.000
14	Osiguranje kredita	50.000
15	Osiguranje garancija	50.000
16	Požar i lom mašina	175.000
16.09	Osiguranje otplate kredita	60.000
	Sva ostala nepomenuta osiguranja	50.000

Društvo je nepokrivene viškove rizika iznad maksimalnog samopridržaja u 2023. godini obezbjeđivalo zaključivanjem ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika, XL ugovorom o reosiguranju rizika domaće autoodgovornosti i transportnih rizika sa Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo, dok je jedan dio ekscedentnog ugovora o reosiguranju imovinskih rizika kao i kvotno reosiguranje zemljotresa, zaključivalo sa reosiguravajućim društvom Dunav Re, Beograd.

Društvo je višak štete po osnovu zelene karte BiH, pokrilo Ugovorom o reosiguranju zelene karte kod Biroa zelene karte BiH, kojim je definisano pokriće i obaveza reosiguravača za štetne događaje, koje prelaze samopridržaj (rizik) Društva. Prema navedenom ugovoru, visina samopridržaja koje osiguravajuće društvo može nositi iznosi maksimalno 200.000 EUR (ekvivalent: 391.116 BAM).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA (nastavak)

Ugovorom o ekscedentnom reosiguranju imovinskih rizika reosigurani su viškovi rizika iznad samopridržaja cedenta u periodu 01.01.-31.12.2023. godine sljedećih osiguranja:

1. Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti;
 - 1.1. Osiguranje od požara i drugih opasnosti izvan industrije i zanatstva;
 - 1.2. Osiguranje od požara i drugih opasnosti u industriji i zanatstvu;
 - 1.3. Osiguranje od požara imovine elektroprivrede;
2. Osiguranje tehničkih grana;
 - 2.1. Osiguranje mašina od loma;
 - 2.2. Osiguranje mašinske opreme elektroprivrednih organizacija od loma;
 - 2.3. Osiguranje objekata u izgradnji;
 - 2.4. Osiguranje objekata u montaži;
3. Ostala osiguranja imovine;
 - 3.1. Osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva;
 - 3.2. Osiguranje filmskih preduzeća;
 - 3.3. Kombinovano osiguranje računara;
 - 3.4. Osiguranje zaliha u hladnjačama;
4. Osiguranje odgovornosti;
 - 4.1. Osiguranje ugovorene odgovornosti izvođača građevinskih radova;
 - 4.2. Osiguranje ugovorene odgovornosti izvođača montažnih radova;
5. Osiguranje finansijskih gubitaka;
 - 5.1. Osiguranje od opasnosti prekida rada usljed opasnosti od požara

29 FINANSIJSKI INSTRUMENTI

29.1. Upravljanje rizikom kapitala

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom kapitala Društva. Upravni odbor Društva razmatra kapitalni rizik, na osnovama ublažavanja rizika i uvjerenja da će Društvo biti u mogućnosti da održi princip stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući povećanje profita akcionara, preko optimizacije duga i kapitala. Takođe, Upravni odbor Društva razmatra adekvatnost kapitala i garantnog fonda (napomena 17) sa ciljem održivosti kapitala iznad propisanog nivoa od strane regulatora.

Struktura kapitala Društva uključuje, gotovinu i gotovinske ekvivalente i kapital koji se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Upravni odbor Društva pregleda strukturu kapitala po potrebi.

Obzirom da Društvo nema obaveza po kreditima Društvo nije vršilo obračun pokazatelja zaduženosti, umanjene za stanje gotovine sa stanjem kapitala.

29.2. Značajne računovodstvene politike

Detalji značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući i kriterije za priznavanje, na osnovu mjerenja i na osnovu toga koji su prihodi i troškovi priznati, u pogledu na svaku od klasa finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vlasničkih instrumenata objelodanjeni su u napomeni 3 uz ove finansijske izvještaje.

29.3. Kategorije finansijskih instrumenata

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar	31. decembar
	2023.	2022.
Finansijska sredstva		
Gotovina I gotovinski ekvivalent	2.175.498	3.328.230
Potraživanja	10.408.117	9.308.125
Kreditni (zajmovi)	614.397	1.882.000
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	4.913.337	2.407.792
	<u>18.111.349</u>	<u>16.926.147</u>
Finansijske obaveze		
Po amortizovanom trošku	310.495	246.963
	<u>310.495</u>	<u>246.963</u>

29.4. Cilj upravljanja finansijskim rizikom

Društvo nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju kreditni rizik i rizik likvidnosti.

29.4.1. Upravljanje valutnim rizikom

S obzirom da je Konvertibilna marka (BAM) vezana za EUR, Društvo nije izloženo riziku promjene kursa EUR, a nema izloženosti ni prema drugim valutama.

29.4.2. Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo kamatnom riziku na polju oročavanja novčanih sredstava u komercijalnim bankama, koje povremeno mijenjaju visine kamatnih stopa na oročene depozite.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Cilj upravljanja finansijskim rizikom (nastavak)

29.4.3. Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjene rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Društva i kreditna sposobnost klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontroliše se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Rukovodstvo Društva.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu ili grupi kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definiše kupce da imaju slične osobine ako su povezana lica.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku je neto knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava prikazana u finansijskim izvještajima.

29.4.4. Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva, koje je izgradilo odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, time što konstantno nadgleda prognoziranje i stvarne novčane tokove i upoređuje profile dospjeća finansijskih sredstava i obaveza. Upravljanje rizikom likvidnosti Društvo ostvaruje kroz dnevno praćenje dinamike dospjeća obaveza i mogućnosti naplate potraživanja.

U sprovođenju praćenja likvidnosti, Društvo se pridržava određenih principa ustanovljenih Odlukom o načinu utvrđivanja i praćenju likvidnosti društva za osiguranje i Odlukom o sistemu internih kontrola i upravljanju rizicima u poslovanju društva za osiguranje, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti riziku ročne i strukturne neusklađenosti imovine sa obavezama, odnosno nemogućnosti Društva da u cjelini i blagovremeno izmiruje svoje dospjele i buduće obaveze. Rukovodstvo Društva svakodnevno razmatra izveštaj o stanju žiro računa i stanju depozita.

Na osnovu identifikacije raspoloživih sredstava i dnevno utvrđenih potreba, donosi se odluka o korišćenju sredstava.

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.4. Cilj upravljanja finansijskim rizikom (nastavak)

29.4.4. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabela za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Tabela je sastavljena na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijskih sredstava uključujući i kamate na ta sredstva koje će biti zarađene, osim na sredstva za koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u narednom periodu.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeca Društva za nederivatne finansijske obaveze. Tabela uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

Dospijeca finansijskih obaveza

	U Konvertibilnim markama					
	Do 1 mjeseca	2-3 mjeseca	Od 4 mjeseca do 1 godine	1-2 godine	Preko 2 godine	Ukupno
31. decembra 2023.						
Bez kamata	192.586	117.909				310.495
	192.586	117.909	-	-	-	310.495
31. decembra 2022.						
Bez kamata	143.077	103.886	-	-	-	246.963
	143.077	103.886	-	-	-	246.963

Društvo očekuje da će ispuniti druge obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospjelih finansijskih sredstava.

29.5. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata knjiženih po amortizovanom trošku

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstveni iznosi finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Društva knjiženih po amortizovanom trošku u finansijskim izvještajima imaju približno istu vrijednost kao njihova fer vrijednost.

Tehnike procjene i pretpostavke koje se koriste u svrhu mjerenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza određuje se na sljedeći način:

- Fer vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza sa standardnim uslovima i kojima se trguje na aktivnim likvidnim tržištima određuje se prema kotiranoj tržišnoj cijeni;
- Fer vrijednost ostalih finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (isključujući derivativne instrumente) se određuje u skladu sa generalno prihvaćenim modelima određivanja cijena na osnovu analize diskontovanog novčanog toka korištenjem cijena iz postojećih tržišnih transakcija.

Mjerenja fer vrijednosti koja su priznata u bilansu stanja

Sljedeća tabela prikazuje analizu finansijskih instrumenata koji su iskazani nakon inicijalnog priznavanja po fer vrijednosti, grupisani u nivoe 1 do 3, do nivoa do kojeg je moguće procijeniti fer vrijednost:

- Nivo 1 mjerenja fer vrijednosti čine oni finansijski instrumenti čija je fer vrijednost utvrđena na bazi kotiranih cijena (nekorigovanih) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze;

29. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

29.5. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Mjerenja fer vrijednosti koja su priznata u bilansu stanja (nastavak)

- Nivo 2 mjerenja fer vrijednosti čine oni finansijski instrumenti čija je fer vrijednost utvrđena na osnovu ulaznih informacija drugačijih od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1 i koji se mogu procijeniti za imovinu ili obavezu, ili direktno (npr. kao cijene) ili indirektno (npr. nastali iz cijena); i
- Nivo 3 mjerenja fer vrijednosti čine oni finansijski instrumenti čija je fer vrijednost utvrđena tehnikama procjene koje uključuju ulazne informacije vezano za imovinu ili obavezu, a koje nisu zasnovane na očiglednim tržišnim podacima.

	U Konvertibilnim markama			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31. decembar 2023.				
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju				
Hartije od vrijednosti i obveznice koje kotiraju na berzi	4.913.337	-	-	4.913.337
	<u>4.913.337</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.913.337</u>
	U Konvertibilnim markama			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
31. decembar 2022.				
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju				
Hartije od vrijednosti i obveznice koje kotiraju na berzi	2.407.792	-	-	2.407.792
	<u>2.407.792</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.407.792</u>

30. MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG AKTUARA

Podaci navedeni u ovim finansijskim izvještajima predstavljaju pouzdan osnov za obračunavanje i iskazivanje pozicija na koje ovlašćeni aktuar daje svoje mišljenje.

U skladu sa članom 20, stav 6, Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 17/05, 01/06, 64/06 i 74/10), Odlukom o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 15/07), kao i u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuara ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 15/08), Društvo je obavezno da pribavi ocjenu i mišljenje ovlašćenog aktuara o propisanim finansijskim izvještajima za 2023. godinu, Godišnjem izvještaju o poslovanju, aktima poslovne politike, pomoćnim knjigama i drugoj potrebnoj poslovnoj dokumentaciji. Nakon izvršene kontrole, ovlašćeni aktuar (Predrag Kovačević) je 19. marta 2024. godine izrazio pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2023. godinu, pri čemu je skrenuo pažnju da su troškovi sprovođenja osiguranja viši za 1.671.488 KM u odnosu na režijski dodatak.

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA**31.1. Informacije o segmentima**

Društvo je usvojilo MSFI 8 "Operativni segmenti" i počelo da ga primjenjuje od 1. januara 2010. godine. Navedeni MSFI 8 zahtijeva identifikovanje operativnih segmenata na bazi internih izvještaja o komponentama Društva koje se redovno pregledaju od strane rukovodilaca nadležnih za donošenje ključnih odluka, a u cilju alokacije adekvatnih resursa navedenim segmentima, kao i analize njihovih rezultata. Informacije o segmentima su analizirane na bazi vrsta usluga premije osiguranja, koje su posmatrane u skladu sa procentima mjerodavne premije za pojedine segmente Društva.

31.2. Prihodi i rezultati segmenata

Na dan 31. decembra 2023. godine, izvještajni segmenti Društva, u skladu sa MSFI 8, su sljedeći vidovi osiguranja:

1. imovina, i
2. lica.

Prihodi i rezultati segmenata za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2023. godine dati su u pregledu koji slijedi:

2023. godina	Napomene	U Konvertibilnim markama		
		Imovina	Lica	Ukupno
Poslovni prihodi i rashodi				
Prihodi od premije osiguranja i drugi poslovni prihodi	5	17.684.990	2.411.589	20.096.579
Funkcionalni doprinosi	6	(311.062)	(42.418)	(353.480)
Naknade šteta iz osiguranja i rashodi reosiguranja	7	(7.825.405)	(1.067.101)	(8.892.506)
Troškovi sprovođenja osiguranja	8	<u>(9.528.123)</u>	<u>(1.299.290)</u>	<u>(10.827.413)</u>
Poslovni dobitak		<u>20.400</u>	<u>2.780</u>	<u>23.180</u>
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI				
Finansijski prihodi	9	303.601	41.400	345.001
Finansijski rashodi		<u>(22.224)</u>	<u>(3.031)</u>	<u>(25.255)</u>
		<u>281.377</u>	<u>38.369</u>	<u>319.746</u>
OSTALI PRIHODI I RASHODI				
Ostali prihodi		46.071	6.282	52.353
Ostali rashodi		<u>(53.548)</u>	<u>(7.302)</u>	<u>(60.850)</u>
		<u>294.298</u>	<u>40.131</u>	<u>334.429</u>
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA				
Porez na dobitak	24	<u>(272.479)</u>	<u>(37.156)</u>	<u>(309.635)</u>
NETO DOBITAK PERIODA		<u>21.819</u>	<u>2.975</u>	<u>24.794</u>
OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU				
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		<u>(18.836)</u>	<u>(2.568)</u>	<u>(21.404)</u>
UKUPAN NETO REZULTAT PERIODA		<u>2.983</u>	<u>407</u>	<u>3.390</u>

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)

31.2. *Prihodi i rezultati segmenata (nastavak)*

2022. godina	Napomene	U Konvertibilnim markama		
		Imovina	Lica	Ukupno
Poslovni prihodi i rashodi				
Prihodi od premije osiguranja i drugi poslovni prihodi	5	14.838.965	2.415.646	17.254.611
Funkcionalni doprinosi	6	(283.158)	(46.095)	(329.253)
Naknade šteta iz osiguranja i rashodi reosiguranja	7	(6.824.844)	(1.111.021)	(7.935.865)
Troškovi sprovođenja osiguranja	8	<u>(7.557.773)</u>	<u>(1.230.335)</u>	<u>(8.788.108)</u>
Poslovni dobitak		<u>173.190</u>	<u>28.195</u>	<u>201.385</u>
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI				
Finansijski prihodi	9	203.210	33.081	236.291
Finansijski rashodi		<u>(25.041)</u>	<u>(4.077)</u>	<u>(29.118)</u>
		<u>178.169</u>	<u>29.004</u>	<u>207.173</u>
OSTALI PRIHODI I RASHODI				
Ostali prihodi		240.100	39.086	279.186
Ostali rashodi		(17.496)	(2.848)	(20.344)
		<u>573.963</u>	<u>93.437</u>	<u>667.400</u>
DOBITAK PRIJE OPOREZIVANJA				
Porez na dobitak	24	<u>(224.158)</u>	<u>(36.491)</u>	<u>(260.649)</u>
NETO DOBITAK PERIODA		<u>349.805</u>	<u>56.946</u>	<u>406.751</u>
OSTALI DOBICI I GUBICI U PERIODU				
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		(37.247)	(6.064)	(43.311)
		<u>312.558</u>	<u>50.882</u>	<u>363.440</u>
UKUPAN NETO REZULTAT PERIODA		<u><u>312.558</u></u>	<u><u>50.882</u></u>	<u><u>363.440</u></u>

Prihodi i rezultati segmenata prikazani u prethodnim tabelama (za 2023. i 2022. godinu) predstavljaju prihode generisane od prodaje osiguranja. Prihodi između segmenata u toku godine su eliminisani.

Računovodstvene politike izvještajnih segmenata su identične kao i računovodstvene politike Društva opisane u napomeni 3. Dobitak segmenta predstavlja profit svakog segmenta, sa uključenom alokacijom svih troškova, i to na bazi prihoda ostvarenih od strane svakog segmenta posebno. To predstavlja kriterijum koji se izvještava prema rukovodiocima nadležnim za donošenje ključnih odluka, u cilju alokacije adekvatnih resursa segmentima, kao i analize njihovih rezultata.

Prihodi Društva su detaljno prikazani u napomeni 5 uz finansijske izvještaje.

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)31.3. *Sredstva i obaveze segmenata*

Sredstva i obaveze segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine dati su u pregledu koji slijedi:

2023. godina	Napomene	Imovina	U Konvertibilnim markama	
			Lica	Ukupno
AKTIVA				
Stalna imovina				
Nekretnine i oprema		1.387.551	189.212	1.576.763
Nematerijalna ulaganja		-	-	-
Investicione nekretnine		2.612.476	356.247	2.968.723
Stalna sredstva u pripremi		-	-	-
Poslovni prostor sa pravom korištenja		373.779	50.970	424.749
Dugoročni finansijski plasmani		9.220.734	1.257.373	10.478.107
		<u>13.594.540</u>	<u>1.853.802</u>	<u>15.448.342</u>
Tekuća imovina				
Potraživanja po osnovu premije		821.320	111.998	933.318
Kratkoročni finansijski plasmani		5.642.674	769.456	6.412.130
Ostala potraživanja		134.679	18.365	153.044
Zalihe materijala		222	30	252
Gotovina i gotovinski ekvivalenti				
Aktivna vremenska razgraničenja		1.914.438	261.060	2.175.498
		<u>327.833</u>	<u>44.705</u>	<u>372.538</u>
UKUPNA AKTIVA		<u>22.435.706</u>	<u>3.059.416</u>	<u>25.495.122</u>
PASIVA				
Dugoročna rezervisanja				
Obaveze		15.677	2.137	17.814
Drugoročne i kratkoročne obaveze		913.219	124.529	1.037.748
Rezervisanja za prenosne premije		10.758.568	1.467.077	12.225.645
Rezervisanje za štete		1.925.411	262.556	2.187.967
Rezervisanja za preventive		64.421	8.785	73.206
Ostali PVR		25.987	3.544	29.531
		<u>13.703.283</u>	<u>1.868.628</u>	<u>15.571.911</u>

31. INFORMACIJE O SEGMENTIMA (nastavak)

31.3. *Sredstva i obaveze segmenata (nastavak)*

2022. godina	Napomene	Imovina	U Konvertibilnim markama	
			Lica	Ukupno
AKTIVA				
Stalna imovina				
Nekretnine i oprema	10	1.159.201	188.707	1.347.908
Nematerijalna ulaganja	10	-	-	-
Investicione nekretnine	10	2.020.715	328.954	2.349.669
Stalna sredstva u pripremi		-	-	-
Poslovni prostor sa pravom korištenja		438.378	71.364	509.742
Dugoročni finansijski plasmani	11	9.344.696	1.521.230	10.865.926
		<u>12.962.990</u>	<u>2.110.255</u>	<u>15.073.245</u>
Tekuća imovina				
Potraživanja po osnovu premije	12	552.793	89.989	642.782
Kratkoročni finansijski plasmani	13	15.095	2.457	17.552
Ostala potraživanja	14	3.166.520	515.480	3.682.000
Zalihe materijala		2.722	443	3.165
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	2.862.278	465.952	3.328.230
Aktivna vremenska razgraničenja		294.127	47.881	342.008
		<u>19.856.525</u>	<u>3.232.457</u>	<u>23.088.982</u>
UKUPNA AKTIVA				
		<u>19.856.525</u>	<u>3.232.457</u>	<u>23.088.982</u>
PASIVA				
Dugoročna rezervisanja				
Obaveze				
Drugoročne i kratkoročne obaveze	20, 21	243.323	39.611	282.934
Rezervisanja za prenosne premije	22	8.197.050	1.334.404	9.531.454
Rezervisanje za štete	23	1.967.781	320.337	2.288.118
Rezervisanja za preventivu	24	104.370	16.990	121.360
Ostali PVR		58.999	9.605	68.604
		<u>10.571.523</u>	<u>1.720.947</u>	<u>12.292.470</u>
UKUPNO PASIVA				
		<u>10.571.523</u>	<u>1.720.947</u>	<u>12.292.470</u>

U cilju praćenja rezultata segmenata i alokacije adekvatnih resursa između segmenata, ukupna sredstva i obaveze su alocirani u izvještajne segmente. Sredstva koja se zajednički koriste od strane izvještajnih segmenata, kao i obaveze koje su zajedničke za segmente, alocirane su na bazi ostvarenih prihoda svakog izvještajnog segmenta zasebno.

31.4. *Informacije u vezi sa najvećim kupcima*

Uslijed prirode usluga osiguranja, Društvo nema značajnu koncentraciju velikih osiguranika, jer ima veliki broj međusobno nezavisnih osiguranika sa malim pojedinačnim prometom.

31.5. *Geografske informacije*

Društvo sve svoje prihode ostvaruje na teritoriji Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta.

32. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Federacija Bosne i Hercegovine trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer.

32. PORESKI RIZICI (nastavak)

Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskom postupku Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom. Društvo je u toku 2023. godine nije imalo poreske kontrole.

33. PREUZETE OBAVEZE ZA ZAKUPNINE POSLOVNIH OBJEKATA

Zakupnina priznata kao trošak u toku godine koja se završava 31. decembra 2023. godine iznosi 237.111 Konvertibilnu marku (2022. godina 246.132 Konvertibilnih maraka).

Preuzete obaveze Društva po osnovu otkazivih ugovora o zakupu poslovnih su sljedeće:

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Ne duže od jedne godine	232.751	201.798
Duže od jedne godine ali kraće od pet godina	-	-
Duže od pet godina	531.290	638.688
	<u>764.041</u>	<u>840.486</u>

Prihod od zakupnina za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine iznosi 211.085 Konvertibilnih marka (2022. godina 180.292 Konvertibilnih maraka).

Preuzeta potraživanja Društva po osnovu ugovora o zakupu su sljedeća:

	U Konvertibilnim markama	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Ne duže od jedne godine	-	-
Duže od jedne godine, ali kraće od pet godina	254.642	190.350
Duže od pet godina	-	-
	<u>254.642</u>	<u>190.350</u>

34. DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtjevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtjeva prema odredbama MRS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

35. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primijenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u Konvertibilne marke, su bili sljedeći:

	Konvertibilnih maraka	
	31. decembar	31. decembar
	2023.	2022.
USD	1,7699	1,8337
CHF	2,1121	1,9862
EUR	1,9558	1,9558